

نکات مهم عربی متوسطه دوم

انواع کلمه

اسم

(برای نامیدن است)

فعل

(انجام کاری دارای زمان)

حرف

(همراه با اسم و فعل)

شامل اسم افراد، حیوانات، اشیاء، اسم های اشاره، انواع ضمیرها، اعداد، مصدرها، موصوف و صفت، مضاف و مضاف الیه، انواع مفرد، مثنی، جمع، کلمات ال دار، کلمات تنوین دار، قیدهای حالت کلمات سه حرفی دارای ساکن، اسم های مکان و زمان، تفضیل، مبالغه، اسم فاعل، اسم مفعول و شغل ها و...

شامل فعل ماضی یا گذشته / فعل مضارع یا حال / فعل مستقبل یا آینده / فعل امر یا دستوری / فعل نهی / فعل منفی / فعل ناقص مثل کان / فعل های مجرد و مزید / فعل شرطی و

شامل حروف جر، حروف مشبّهة بالفعل، لانفی جنس، انواع لا، ال، حروف شرط و..... مانند: ال، الی، فی، عن، حتی، ان، ما، لا، انّ، لیث، لعلّ و

مرفوع: این علامات را در آخر خود دارد:	عالم / عالم / عالِم / عالمان / عالمون / یذهبون / یذهبن و ...
منصوب: این علامات را در آخر خود دارد:	عالم / عالماً / عالمین / عالمین / أن یذهبوا / لن یذهبی و ...
مجرور: این علامات را در آخر خود دارد:	عالم / عالم / عالم / عالمین / عالمین و ...
مجزوم: این علامات را در آخر خود دارد:	عالم / عالمی / یذهبوا / یذهبی و ...
مبني: آخر آن ثابت است و تغییر نمی کند:	کتاب، هو، هناك، اکتب، لکن، لیث و ...

اسمهای مشتق اسمهای بدون نقش	اسم فاعل	اسم مفعول	اسم مبالغه	اسم تفضیل	اسم مکان
۳ حرفی	باب ها	۳ حرفی	باب ها	فعلی	مفعلة
وزن شان:	فاعل	مفعول	مفعول	أفعل	مفعّل
مثال شان:	کافر	معلم	محصول	مکسرة	کفار
جمع شان:	کفار	معلمات	محاصيل	مکسرات	مفَاعِل: مدارس
نکات مهم	گاهی اسم فاعل با (ون، ین، ین، ات) می آید. عالَمات، عالَمان	گاهی اوقات مصدر را با اسم مفعول اشتباه نگیرد. مثل مصدر: مُحَاکَمَة	شغل ها و ابزار را نیز در این گروه قرار دهید. مثل: ضیاد، جوال	رنگها اسم تفضیل نیستند. مثل: أحمر، أبيض	صفتی مثل حزين، خشن فرح و... صفت مشبّهة هستند. اسم تفضیل + من = معنای تر اسم تفضیل + اسم = معنای ترین

محل الإعرابی (نقش کلمات)	صفت	مضاف الیه	جار و مجرور	مبتدا	خبر	فعل	فاعل	مفعول	حال	مفعول مطلق	استثنا
إعراب کلمات	پیرو قبلی	مجرور	مجرور	مرفوع	مرفوع	مرفوع	مرفوع	منصوب	منصوب	منصوب	منصوب

انواع ترکیب	وصفی: (موصوف + صفت)	ال + ال = الحديقة الجميلة	تنوین + تنوین = حديقة جميلة	مبتدا خبر الحديقة جميلة (باغ زیبا است)
مضاف: اسمی که هیچگاه (ال و تنوین) نمی گیرد.	اضافی: (مضاف + مضاف الیه)	اسم بدون ال و تنوین + اسم ال دار = باب الصّف	اسم بدون ال و تنوین + اسم تنوین دار = کل نفس	اسم بدون ال و تنوین + ضمیر متصل = کتابکما
مضاف + مضاف الیه + مضاف + مضاف الیه + اسم ال دار (صفت) فریقنا الفائز (تیم برنده مان)	مضاف + مضاف الیه + اسم تنوین دار رفع (خبر) فریقنا فائز (تیم ما برنده است)			

جارو مجرور =	حرف جر: (ب، ک، ل، من، فی، عن، علی، الی) + اسم یا ضمیر	المعلم في المدرسة / لنا
--------------	---	-------------------------

انواع جمله	فعلیه : (جمله ای که با فعل شروع شود) فاعل (اسم مرفوع بعد فعل و انجام دهنده کاری باشد) مفعول (اسم منصوب با معنی «را» غالباً بعد از فعل و فاعل و انجام شده کار است)	يَزْرَعُ الفَلاَحُ القَمْحَ
	اسمیه : (جمله ای که با اسم شروع شود) مبتدا (اسم مرفوع در اول جمله را گویند) خبر (کلمه مرفوع که کامل کننده معنی مبتدا است)	الفَلاَحُ يَزْرَعُ القَمْحَ

الخبر می تواند یک فعل باشد:	التَّارِخُ يَقُولُ لَنَا		خبر می تواند چند اسم باشد:	الطفلُ لبَّاسُهُ نظيفٌ
خبر می تواند یک اسم باشد:	التَّدِينُ فِطْرِيٌّ فِي الْإِنْسَانِ		خبر می تواند جارو مجرور باشد:	الطالبُ فِي الْمَدْرَسَةِ

انواع ضمایر و کاربرد و نقش آنها در جملات :	
همانطور که گفتیم ضمایر جزء اسم ها محسوب می شوند.	
ضمیر منفصل (جدا)	(نقش مبتدا دارند)
هو، هما ، هم ، هی ، هما ، هنّ ، أنتَ ، أنتما ، أنتم ، أنتِ ، أنتما ، أنْتُنَّ ، أنا ، نحنُ	
ضمیر شناسه مُتَّصِل به فعل ماضی	(نقش فاعل دارند)
--- ، اَنا ، هوَ ، (ت) ، تَا ، نَ ، تَ ، تُما ، تُم ، تِ ، تُما ، تُنَّ ، تْ ، نا	
ضمیر شناسه مُتَّصِل به فعل مضارع	(نقش فاعل دارند)
أَنْ ، أَنْ ، وَنَ ، أُنْ ، إِنْ ، نَ ، أُ ، إِنْ ، وَنَ ، يَنْ ، إِنْ ، نَ ، و ، و	
ضمیر شناسه مُتَّصِل به فعل أمر	(نقش فاعل دارند)
--- ، اَ ، وا ، ی ، ا ، نَ	
ضمیر مالکیتی مُتَّصِل به اسم و حرف	(نقش های متفاوت دارد)
هَ ، هِما ، هِم ، هِا ، هِما ، هِنَّ ، كَ ، كُما ، كُمْ ، كِ ، كُما ، كُنَّ ، ی ، نا	
نقش های متفاوت آن عبارتند از	اسم + ضمیر مُتَّصِل مالکیتی = مضاف + مضاف الیه / کتابُهُ (ه : نقش مضاف الیه)
	فعل + ضمیر مُتَّصِل مالکیتی = فعل + مفعول / کَتَبَهُ (ه : نقش مفعول)
	حرف جر + ضمیر مُتَّصِل مالکیتی = حرف جر + مجرور // لَهُ (ه : نقش جار و مجرور)

لا + فعل مضارع مرفوع = لا نفی لا یَکْتُبُ (نمی نویسد)	لا + فعل مضارع مجزوم مخاطب = لا نهی (به معنی دستور منفی) لا تَکْتُبُ (ننویسد)
لا + فعل مضارع مجزوم غایب و متکلم = لا نهی غایب و متکلم (بمعنی نباید) لا یَکْتُبُ (نباید بنویسد) / لا تَکْتُبُ (نباید بنویسیم)	
لا: بمعنی «نه» هل أنتَ معلّمٌ ؟ لا (نه) / الربیع لا حارٌّ ولا باردٌ (بهار نه گرم است و نه سرد)	
لا + اسم فتحه دار (بدون ال و تنوین) = لا نفی جنس (بمعنی هیچ نیست). لا میراثَ کالعلم (هیچ میراثی مانند دانش نیست)	
حروف مشبهة بالفعل: إِنَّ، أَنْ، كَأَنَّ، لَيْتَ، لَکِنَّ، لَعَلَّ	﴿... إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾
إِنَّ (همانا، قطعاً، بی گمان / اَوّل جمله می آید)، أَنَّ (که، وسط جمله می آید)، کَأَنَّ (گویا، مانند)، لَکِنَّ (اما، ولی)، لَعَلَّ (شاید)، لِأَنَّ (زیرا)	
نکته قواعدی: این حروف هیچ گاه بر سر فعل نمی آیند و فقط بر سر اسم و ضمیر می آیند. إِنَّکما	

اسم	مفرد مذکر	مفرد مؤنث	مثنی مذکر	مثنی مؤنث	جمع مذکر سالم	جمع مؤنث سالم	جمع مکسر
علامت	حفظی	ة ، ة ، معنا	انِ ، ین	تانی ، تین	وَنَ ، ینَ	ات	حفظی
تعداد	یک مرد	یک زن	دو مرد	دو زن	چند مرد	چند زن	چند مرد یا زن
مثال	عالم ، محمد	عالمة ، مریم	عالمانِ ، عالمین	عالمتانِ ، عالمتین	عالمونَ ، عالمین	عالمات	علماء
اشاره	هذا ، ذلک	هذه ، تلک	هذانِ ، هذین	هاتانِ ، هاتین	هولاء ، اولئک	هولاء ، اولئک	هولاء ، اولئک
اشاره دور برای مثنی ضمیر هما می آید			برای جمع های غیر انسان (هذه ، تلک) می آید				جنسیت جمع مکسر را از معنای فهمیم

مَنْ / مَن هُوَ / مَن هِيَ : چه کسی ، کیست	أَيْ : کدام	لماذا : برای چه ، چرا	کیف : چگونه ، چطور
ما / ما هُوَ / ماهی / ماذا : چه چیزی ، چیست	أَيْنَ : کجا	بِمَ : بوسیله چه چیزی	کَم : چقدر ، چند
مِنْ أَيْنَ أَنْتَ : تو اهل کجایی؟	مَتَى : کی	لِمَن : برای چه کسی	هَل : آیا أُ : آیا

ساعت به سه صورت می آید : الساعة الرابعة تماماً / الساعة الرابعة والرُّبْع / الساعة الرابعة والنصف / الساعة الرابعة الا ربعاً يا (عَشْرًا)	
اعداد اصلی : واحد ، اثنان ، ثلاثة ، اربعة ، خمسة ، ستة ، سبعة ، ثمانية ، تسعة ، عَشْرَ ، اِثْنَعَشْرَ ، اِثْنَا عَشْرَ ، ثلاثة عَشْرَ و	
اعداد ترتیبی : الأوّل ، الثّانی ، الثّالث ، الرّابع ، الخامس ، السادس ، السابع ، الثامن ، التاسع ، العاشر ، الحادية عشرة ، الثانية عشرة	
فصول : الرّبيع ، الصّیف ، الحَریف ، الشّتاء	ایام الاسبوع : السَّبْت ، الأحد ، الإثنين ، الثّلاثاء ، الأربعاء ، الخميس ، الجمعة
الالوان : أبيض ، أسود ، أخضر ، أزرق ، أصفر ، أحمر ،	لیل : شب / نهار : روز / مساء : عصر / اليوم : امروز / امس : دیروز / غداً : فردا

فعل	معلوم :	(همه فعل هایی که فاعل دارند) کَتَبَ (نوشت) می توانیم بگوییم چه کسی نوشت ؟ جواب فاعل است
	مجهول :	ماضی : <u>كَتَبَ</u> + <u>كَتَبْتُ</u> (شد) <u>كَتَبْتَ</u> (نوشته شد)
		مضارع : <u>يَكْتُبُ</u> + <u>يَكْتُبَانِ</u> (می شود) <u>يَكْتُبَانِ</u> (نوشته می شود)

نکته جمع مکسر : جمع مکسر حفظی است اما گاهی می توانیم از طریق وزن کلمات مشابه آن را تشخیص دهیم.
مانند: شیطان : شياطين / سلطان : سلاطين / قربان : قرايين - شجر : اِشجار / صَنَم : أصنام / شهيد : شهداء / زميل : زُملاء
حكيم : حُكماء / البته استثنا هم وجود دارد که از وزن پیروی نمی کند : عالم : عُلماء / حاكم : حُكّام

حال (قید حالت)	حال مفرد : اسم است : منصوب/ نکره / مشتق / در پایان کلام / جهت بیان حالت مثال) جاء علی <u>مسروراً</u> (علی شادمان آمد)
	نکته مهم : حال مفرد از نظر جنسیت و تعداد با صاحب حال مطابقت می کند. مثال) جاء الطالبان <u>مسرورین</u> (دو دانش آموز شادمان آمدند)
	حال جمله : حال بصورت جمله اسمیه یا فعلیه بعد از اسم معرفه می آید که در این صورت باید آنرا منصوب فرض کنیم.
جمله حالیه همراه با واوی می آید که به آن «واو حالیه» می گویند. فعل ماضی + واو حالیه + فعل مضارع = فعل دوم معنی ماضی استمراری دارد. بعد از واو حالیه جمله آغاز می شود و ضمیر نقش مبتدا و فعل نقش خبر دارد.	
رَأَيْتُ الْفَلَاحَ وَ هُوَ يَجْمَعُ الْمَحْصُولَ (کشاورز را دیدم، در حالی که محصول را جمع می کرد.)	
بعد از اسم معرفه جمله حالیه است : رَأَيْتُ الرَّجُلَ وَ هُوَ يَضْحَكُ (آن مرد را دیدم در حالی که می خندید) : (الرَّجُلَ معرفه است)	
بعد از اسم نکره جمله وصفیه است : رَأَيْتُ رَجُلًا وَ هُوَ يَضْحَكُ (مردی را دیدم که می خندید) : (رَجُلًا نکره است)	

سَ / سوف + مضارع = آینده (خواهم ، خواهی ...) سوف یکتُبْ خواهد نوشت
لَن + مضارع = آینده منفی (نخواهم ، نخواهی) لَن یکتُبْ نخواهد نوشت
لَمْ + مضارع = ماضی منفی (ننوشت ، ننوشتی ...) لَمْ یکتُبْ ننوشت = ما کَتَبْ
ما + ماضی = ماضی منفی (ننوشتم ، ننوشتی ...) ما کَتَبْ ننوشت
لَا + مضارع = مضارع منفی (نمی نویسم ، نمی نویسی) لَا یکتُبْ نمی نویسد
إِأ + فعل + ساکن (حذف نون) = فعل امر (دستوری) اُکْتُبْ (بنویس) اِذْهَبَا
لَا + مضارع مخاطب + ساکن یا حذف نون = فعل نهی (دستوری منفی) لَا تَکْتُبْ (ننویس)
ل + فعل مضارع در اول جمله بیاد = (معنی باید می دهد) لَیْکْتُبَا (باید بنویسند) لَیْذْهَبَا
لَا + مضارع غایب / متکلم + ساکن یا حذف نون = فعل نهی غایب متکلم / لَا یکتُبْ (نبايد بنویسد)
ل + فعل مضارع در وسط جمله = (معنی تا اینکه می دهد) جاء الرجلان لَیْکْتُبَا (تا اینکه بنویسد)
ل + اسم = (معنی برای ، دارد ، می دهد) لِمَعْلَم (برای معلم)
کان + فعل مضارع = ماضی استمراری (کانوا یذهبون : می رفتند) قبلًا + می
فعل ماضی + اسم نکره + فعل مضارع = ماضی استمراری رَیْتُ سَنَجَاباً یَقْفَرُ (می پرید)
کان + قد + فعل ماضی = ماضی بعید / کانوا قد ذهبوا (رفته بودند)
فعل ماضی + اسم نکره + فعل ماضی = ماضی بعید رَیْتُ سَنَجَاباً قَفَرَ (پریده بود)
قد + فعل ماضی = ماضی نقلی قد ذهبوا (رفته است)
قد + مضارع = معنی گاهی + می (الان) قَدْ یذهبون (گاهی می روند)
کان + اسم مرفوع + اسم منصوب (خبر) = معنی بود کَانَ الْبَابُ مُغْلَقاً (در قفل بود)
کان + اسم منصوب (خبر جارو مجرور) = معنی است کَانَ مُغْلَقاً (قفل است)
لی ، عندی = دارم / له ، عنده = دارد / لَکَ ، عندکَ = داری / لَکُم ، عندکم = دارید
کان + لی ، عندی = داشتم / کان + له ، عنده = داشت / کان + لَکَ ، عندکَ = داشتی
اگر فعل در اول جمله بیاید و فاعل داشته باشد = بصورت مفرد و مطابق جنسیت فاعل می آید.
یخرجُ الطلابُ دانش آموزان خارج نمی شوند

فعل در وسط جمله از اسم قبل خود پیروی می کند. (ازنظر جنسیت و تعداد)
خبر با مبتدا مطابقت می کند. **الطلاب یخرجون دانش آموزان خارج نمی شوند**

صار ، أَصْبَحَ = شد / یَصْبِرُ ، یُصْبِحُ = می شود ، می باشد / لیس = نیست
ماضی مجهول : (و + -) کَتَبَ : نوشت / کَتَبَ (نوشته شد)

مضارع مجهول : (و + -) یکتُبُ : می نویسد / یکتُبُ (نوشته می شود)

ادات شرط + فعل شرط مضارع (مجزوم) + جواب شرط (مجزوم)
ترجمه فعل شرط مضارع = (بِ) + (مِ) مَن یکتُبُ یَنجَحُ (هرکس بنویسد موفق می شود)
ادات شرط + فعل شرط ماضی (مجزوم نمی شود) + جواب شرط (مجزوم نمی شود)
ترجمه فعل شرط ماضی = می توان ماضی ترجمه کرد یا (بِ) + (مِ) ترجمه کرد
مَن کَتَبَ نَجَحَ (هرکس نوشت موفق شد) / (هرکس بنویسد موفق می شود)

یادگیر افعال ثلاثی مزید (حفظ کنید)

فَعَّلَ	يُفَعِّلُ	فَعَّلَ	تَفْعِيلُ
عَلَّمَ (یاد داد)	يُعَلِّمُ (یاد می دهد)	عَلَّمَ (یاد بده)	تَعْلِيمُ (یاد دادن)
تَفَعَّلَ	يَتَفَعَّلُ	تَفَعَّلَ	تَفَعَّلُ
تَحَمَّلَ (طاقت آورد)	يَتَحَمَّلُ (طاقت می آورد)	تَحَمَّلَ (طاقت بیاور)	تَحْمُلُ (طاقت آوردن)
فَاعَلَ	يُفَاعِلُ	فَاعَلَ	مُفَاعَلَةٌ
كَالَمَ	يُكَالِمُ	كَالِمَ	مُكَالِمَةٌ
تَفَاعَلَ	يَتَفَاعَلُ	تَفَاعَلَ	تَفَاعُلُ
تَهَاجَمَ	يَتَهَاجَمُ	تَهَاجَمَ	تَهَاجُمُ
إِفْتَعَلَ	يِفْتَعِلُ	إِفْتَعَلَ	إِفْتَعَالُ
إِنْتَقَمَ	يَنْتَقِمُ	إِنْتَقِمَ	إِنْتِقَامُ
إِنْفَعَلَ	يَنْفَعِلُ	إِنْفَعَلَ	إِنْفَعَالُ
إِنْقَلَبَ	يَنْقَلِبُ	إِنْقَلَبَ	إِنْقِلَابُ
إِسْتَفْعَلَ	يَسْتَفْعِلُ	إِسْتَفْعَلَ	إِسْتَفْعَالُ
إِسْتَخْدَمَ	يَسْتَخْدِمُ	إِسْتَخْدِمَ	إِسْتِخْدَامُ
أَفْعَلَ	يُفْعِلُ	أَفْعَلَ	إِفْعَالُ
أَقْدَمَ	يُقَدِّمُ	أَقْدَمَ	إِقْدَامُ